

Phẩm 9: NHẬP VÀO BẤT NHI

Bấy giờ, Trưởng giả Duy-ma-cật thưa với các Bồ-tát:

–Thưa các Chánh sĩ! Bồ-tát ưa thích nhập vào pháp môn không hai (Bất nhị) như thế nào?

Trong đại hội có Bồ-tát hiệu là Pháp Tác, nói:

–Này Tộc tánh tử! Khởi phân là hai, không khởi không sinh thì không có hai. Được pháp Nhẫn không khởi là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Thủ Bế nói:

–Ngã với ngã sở là hai, như không có hai, không đồng với hình tượng thì không có ngã và ngã sở. Vì không có ngã, ngã sở thì không có chỗ đồng với hình tượng. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Bất Tuân nói:

–Có với thọ là hai. Như không có sự thọ nhận thì không thủ đắc. Vì không thủ đắc nên không tạo tác. Do không tạo tác, không theo đuổi. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Thủ Lập nói:

–Lao nhọc và sự sống là hai, vì lao nhọc là sự sống. Chẳng biết, chẳng vui, để vượt qua các hiểu biết, để thọ nhận nơi cõi Sắc, Dục. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Thiện Túc nói:

–Suy nghĩ với biết là hai, nên đem không suy nghĩ, không biết đối với các pháp nghĩ làm, thực hành không nghĩ và không làm. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Thiện Đa nói:

–Tâm Bồ-tát với tâm đệ tử là hai. Như ta đem những ý ấy để tiếp xúc thì không tâm Bồ-tát, không tâm đệ tử, cùng với không, tâm đồng một tướng. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Thiện Nhãn nói:

–Một tướng với không tướng là hai. Nếu hoàn toàn không nhìn, không nhìn kỹ, không nhìn sơ qua thì không tạo nên tướng hoàn chỉnh, cũng không tạo nên tướng tạm thời. Ngay nơi nhìn, không nhìn và nhìn bình đẳng. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Phụng Dưỡng nói:

–Thiện với bất thiện là hai. Ngay nơi thiện, bất thiện nhưng không lệ thuộc gọi là vô tướng. Dùng vô tướng lập nên nhưng không phải là hai, ở ngay nơi đó mà không vượt qua. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Sư Tử Ý nói:

–Tất cả và không thọ là hai. Nên như kim cang không giác tri, không ngu si, không tỏ ngộ. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Dũng Ý nói:

–Hữu lậu với vô lậu là hai, nhưng đắc chánh pháp thì tâm ý bình đẳng. Đắc bình đẳng rồi thì hoàn toàn không còn ý tưởng hữu lậu, vô lậu, cũng không dùng vô tướng để thủ đắc, không trụ nơi tướng, thọ. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Tịnh Giải nói:

–Có số và vô số là hai, nhưng nếu lìa tất cả số thì đạo cùng với hư không đồng nhau. Tâm ý hoàn toàn giải thoát thì không vướng mắc. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Nhân Thừa nói:

–Thế gian với Thế Tôn là hai. Nếu ý thế gian là không, ngay trong đó không xả,

không niệm, không nương vào Thế Tôn. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Mục Kiến nói:

–Tận với bất tận là hai. Tận là hoàn toàn tận, hoàn toàn tận là bất tận, như vậy gọi là không tận, không chỗ tận, cho nên gọi là tận. Nói tận là không có tận. Nhập như vậy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Phổ Bế nói:

–Ngã với vô ngã là hai, như không thủ đắc ngã thì làm sao thủ đắc vô ngã? Ngay nơi ngã tự nhiên không có tác giả. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Minh Thiên nói:

–Minh với không minh là hai. Không minh có nhiều cho nên có minh. Như vậy không dụng, không tính toán để mà tính toán. Ngay trong ấy được bình đẳng, không dùng cả hai để chứng đắc pháp yếu. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Ái Cận nói:

–Thế gian không với tạo tác là hai. Sắc là không, không phải sắc diệt mới không, mà là tánh của sắc là không. Như vậy thọ, tưởng, hành, thức với không, là hai. Thức là không, không phải thức diệt mới không, mà là tánh của thức là không. Vị kia đối với năm ấm biết rõ tánh của nó. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Quang Tạo nói:

–Không của bốn đại chủng và đại chủng là hai. Không của đại chủng tự nhiên, bốn đại cũng như vậy. Gốc của không tự nhiên, ngọn của không tự nhiên, biết rõ về chủng này. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Thiện Ý nói:

–Nhân với sắc là hai. Biết nhân thì thấy sắc không nhiễm, không giận, không si, gọi đấy là thanh tịnh. Như vậy, nhĩ với thanh, tỷ với hương, thiệt với vị, thân với xúc, ý với pháp là hai. Người biết tâm thì đối với pháp không nhiễm, không giận, không si, như vậy là thanh tịnh. Trụ như vậy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Vô Tận Ý nói:

–Bố thí với Nhất thiết trí là hai, nhưng bố thí tự nhiên, Nhất thiết trí cũng như vậy. Nhất thiết trí tự nhiên, bố thí cũng như vậy. Trì giới, nhẫn nhục, tinh tấn, thiền định, trí tuệ, Nhất thiết trí là hai. Trí tuệ tự nhiên, Nhất thiết trí cũng vậy. Nhất thiết trí tự nhiên, trí tuệ cũng vậy. Nhập vào sự đồng nhất đó, ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Thâm Diệu nói:

–Không, Vô tướng, Vô nguyện là hai. Như không thì vô tướng, vô tướng thì vô nguyện, nhưng vô nguyện thì không có tâm, không ý, không thức, không hành động, theo một hướng thực hành các môn giải thoát. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Tịch Căn nói:

–Phật, Pháp, Tăng là hai. Phật tánh là Pháp, pháp tánh là Tăng. Tất cả là Tam bảo không có phân loại. Không phân loại thì chân chất. Chân chất thì đúng với các pháp. Thuận hành như vậy, ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Bất Hủy Căn nói:

–Thân với thân diệt là hai. Có thân thì có diệt. Tại sao từ thân sinh ra thấy? Từ thấy có thân cho nên có thân là có hủy diệt lẫn nhau. Vị ấy không còn những phiền não tự nhiên như diệt, nhưng không mê không hoặc. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Thiện Đoan nói:

–Thân, khẩu, ý là hai. Vì sao? Vì thân này là tướng vô vi. Như thân vô vi thì tướng

của khẩu cũng vô vi. Như khẩu vô vi thì tướng của tâm cũng vô vi. Như tâm vô vi thì tất cả pháp cũng vô vi. Nó vốn không là hai là ba. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Phước Độ nói:

–Hành phước, chẳng hành phước cùng với chẳng biết hành là hai. Đối với hành phước, chẳng hành phước và chẳng biết hành như nhau, không có tạo tác thì đó là không hai. Đối với tội, phước không theo hiểu biết để hành động, mà đúng theo tướng tự nhiên, vì biết đó là không, không phải là phước, không phải là phi phước, cũng không phải là vô tri. Người hiểu rõ như vậy, ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Thủ Hoài nói:

–Duyên dựa với khen ngợi là hai. Nếu không duyên dựa thì không có sự bất thiện, cũng không phi thiện. Như không bất thiện, không phi thiện, ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Nguyệt Thanh nói:

–Tối với sáng là hai. Không tối, không sáng thì không có hai. Tại sao? Vì như nhập định diệt tận thì không tối không sáng, theo như tướng nơi các pháp mà bình đẳng nhập vào. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Bảo Ấn Thủ nói:

–Thích Niết-bàn với không ưa sinh tử là hai. Nhưng không thích Niết-bàn, không ghét sinh tử mới không có hai. Vì ở sinh tử ràng buộc mới cầu giải thoát. Nếu hoàn toàn không buộc thì ai cầu mở? Như không buộc không mở thì không ghét, không thích. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Tâm Châu Lập nói:

–Đường chính với đường tà là hai. Nhưng sống theo đường chính thì không ưa đường tà, cũng không học theo trần tục, không có tướng đường chính, không có tướng đường tà. Bạc Như Như Tướng thì không cần hành đạo. Ấy là vào pháp môn không hai.

Bồ-tát Thành Lạc Ngưỡng nói:

–Thành thật với không thành thật là hai. Nhưng người thấy thành thật còn không thấy thành thật thì làm sao có thể thấy hư ngụy. Tại sao? Vì đó không phải mắt thịt thấy được, phải dùng mắt tuệ mới thấy được. Người thấy như vậy, không thấy, cũng không phải không thấy. Ấy là vào pháp môn không hai.

Các vị Bồ-tát mỗi người đều nói như vậy rồi lại hỏi Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi:

–Thưa Đại sĩ! Thế nào là Bồ-tát nhập vào pháp môn không hai?

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi nói:

–Như các Bồ-tát đã nói đều là những hạnh rất sâu xa. Nhưng theo tôi thì đối với tất cả pháp không chấp giữ, không vượt qua, không đắc, không tư duy, không biết, không thấy, không nghe. Ấy là vào pháp môn không hai.

Lúc ấy, Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi lại hỏi Trưởng giả Duy-ma-cật:

–Chúng tôi, mỗi người đều nói về kiến giải của mình rồi. Vậy theo Nhân giả thì thế nào là vào pháp môn không hai?

Trưởng giả Duy-ma-cật im lặng không nói.

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi tán thán:

–Lành thay! Lành thay! Cho đến không có văn tự ngôn ngữ mới thật là vào pháp môn không hai.

Khi nêu giảng pháp môn này, trong chúng hội có năm ngàn Bồ-tát đạt được nhập vào pháp môn ấy cùng chứng đắc pháp Nhẫn vô sinh.

M